
Kyrkomötet
Motion 2023:66
av Bengt Kjellgren m.fl.

Valsedelsdistribution

Förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. inför kyrkovalet 2025 genomföra en samlad distribution av alla via kyrkostyrelsen tryckta valsedlar direkt från tryckeri till respektive valnämnd för vidare distribution till vallokalerna avseende samtliga val till kyrkomöte, stiftsfullmäktige samt kyrkofullmäktige,
2. återkomma med förslag till ändringar i kyrkoordningen som innebär att en begränsning införs när det gäller hur stort bidrag för valsedlar som maximalt kan utgå om församlingar/pastorat, stift och kyrkomötet beslutar om ett sådant bidrag,
3. säkerställa att kostnaderna för valsedlar och valsedelsdistribution fördelas på nationell nivå, stiftsnivå samt lokal nivå avseende de tre valen.

Motivering

Frågan om valsedelsdistribution har tagits upp ett antal gånger inför tidigare kyrkoval, senast 2020 då ekonomiutskottet ansåg att formerna för distribution av valsedlarna bör ses över då nuvarande lösning att de skickas till nomineringsgruppen medför onödiga transporter och logistik. En mer hållbar lösning vore att alla valsedlar samlat distribueras direkt från tryckeri till respektive valnämnd för vidare distribution till vallokalerna. Vid genomförande av 2021 års kyrkoval trycktes 4,5 miljoner blanka valsedlar som distribuerades till 593 valnämnder. Därutöver trycktes 96 miljoner namnvalsedlar beställda av 602 nomineringsgrupper fördelat på 3 011 leveransadresser. Varje valsedel kostar 25 öre, dvs. en total kostnad på ca 25 miljoner kronor för bara valsedlarna. Till detta kommer kostnader för distribution. Detta är inte ett hållbart sätt att genomföra ett val idag.

Vid 2013 års kyrkomöte behandlades motionen Förenkla valarbetet (2013:45) om distribution av valsedlar till valnämnderna. Motionären föreslog att kyrkostyrelsen från och med kyrkovalet 2017 skulle låta distribuera alla valsedlar direkt från tryckeriet till respektive valnämnd. I betänkandet Vissa frågor om de kyrkliga valens administration (O 2013:14) föreslog organisationsutskottet att det kan vara lämpligt att skapa ett system där nationell nivå låter distribuera valsedlar från tryckeri till respektive valnämnd. Utskottet underströk att ett sådant system kan vara resurskrävande för nationell nivå, men att frågan trots allt var viktig att belysa. Kyrkomötet beslutade i enlighet med utskottets förslag att med anledning av bland annat motion 2013:45 uppdra till kyrkostyrelsen att inom ramen för en utvärdering av 2013 års kyrkoval göra en fördjupad analys av motionens förslag och återkomma till kyrkomötet med förslag till ändringar som berör de kyrkliga valens administration (KmSkr 2013:17).

Kyrkostyrelsen redovisade i en skrivelse (KsSkr 2015:2, bilaga 3, sidan 52) sin fördjupade analys av att från och med kyrkovalet 2017 låta distribuera valsedlarna direkt från tryckeri till respektive valnämnd. Det som bland annat framkom var farhågor om extra bemanning under sommartider för att ta emot valsedlar samt en ökad kostnad för nationell nivå på ca 3,1 miljoner kronor. Det är ett antal år sedan denna utredning gjordes.

Vi motionärer anser att frågan har utretts och lyfts så många gånger att det nu är dags att genomföra denna förändring, dvs. att alla valsedlar samlats distribueras direkt från tryckeri till respektive valnämnd för vidare distribution till vallokalerna i kommande kyrkoval 2025 avseende samtliga val till kyrkomöte, stiftsfullmäktige samt kyrkofullmäktige. I skrivelsen om verksamhet och ekonomi framhålls särskilt att kyrkostyrelsen ser behov av att säkra och utveckla den demokratiska styrningen för framtiden och att man vill utreda hur den kan upprätthållas till en lägre kostnad än idag. Vårt förslag är ett led i denna riktning, som inte påverkar förutsättningarna för nomineringsgrupper att ställa upp i kyrkovalet 2025.

Vad gäller de ekonomiska aspekterna kan vi tänka oss en fördelningsmodell där kostnaderna för valsedlar och distribution fördelas mellan valnämnderna (val till kyrkofullmäktige), stiftet (val till stiftsfullmäktige) samt nationell nivå (val till kyrkomötet). Den totala kostnaden för valsedlar och valsedelsdistribution kan kyrkostyrelsen med enkelhet balansera genom att begränsa antalet valsedlar till samtliga val.

Totala kostnaden enbart för tryck av valsedlar ligger på cirka 25 miljoner kronor. Om exempelvis en begränsning införs på en valsedel per varannan röstberättigad till samtliga val så är vi övertygade om att en besparing på åtminstone 5 miljoner kronor är möjlig vilket väl skulle balansera den kostnadsökning kyrkostyrelsens tidigare utredning visade på.

Det är inte hållbart att beställa denna mängd valsedlar samt ha en dubbel hantering och kostnad för distribution av valsedlar först från tryckeri till nomineringsgrupperna och sedan ska nomineringsgrupperna vidare distribuera valsedlar till respektive valnämnd. Låt oss nu ur ett hållbarhetsperspektiv förenkla denna hantering genom att distribuera valsedlarna direkt från tryckeri till respektive valnämnd samlat! Vårt förslag kan bidra till att nå målet att Svenska kyrkan skall vara klimatneutral 2030. Klimatet kan inte vänta.

Göteborg den 19 juni 2023

Bengt Kjellgren (BA)

Sven Milltoft (BA)

Olle Reichenberg (BA)

Suzanne Fredborg (BA)

Anders Brunnstedt (POSK)

Tomas Rosenlundh (ÖKA)

Margareta Karlsson (ÖKA)

Marja Sandin-Wester (MPSK)

Karl-Gunnar Svensson (KR)

Marcus Romedahl (FiSK)

Leif Nordlander (FK)

Åsa Öckerman (MPSK)

Agneta Granström (MPSK)

Victor Backström (POSK)

Marie Wojidkow (POSK)

Linda Sjöo (ViSK)

Marjut Ervasti (ViSK)

Åsa Rehdell (HoJ)

Jenny Nilsson (ÖKA)